

กระทรวงแรงงาน

ถนนมิตรไมตรี ดินแดง

กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. ร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ๓. ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ๔. รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
 ๕. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ
 ๖. รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
 ๗. หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น
 ๘. หลักฐานการเปิดเผยการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
 ๙. แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบสาระสำคัญและกรอบระยะเวลาของร่างพระราชบัญญัติฯ
 ๑๐. รายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี
- ตามมาตรา ๗ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้วยกระทรวงแรงงานขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (การลดความเหลื่อมล้ำ) ยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน) และแผนการปฏิรูปประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ รอนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงแรงงานได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

คณะกรรมการประกันสังคม (ชุดที่ ๑๓) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบการปรับเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีคลอดบุตร และสิทธิประโยชน์กรณีทุพพลภาพ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔ มีมติให้สำนักงานประกันสังคมเสนอร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยรวมประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมในกรณีข้อเรียกร้องขอให้สามารถนำเงินกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพบางส่วนออกมาใช้ก่อน คือ ขอเลือก ขอคืน และขอกู้ ในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ในส่วนของประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน ตามมาตรา ๗๘ (๓) และในการประชุมครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม

(ฉบับที่ ..)...

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในประเด็นอายุของผู้มีสิทธิรับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ จากเดิมที่มีการเสนอในร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กำหนดไว้ที่อายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์ กลับไปกำหนดไว้เช่นเดิมที่อายุ ๕๕ ปีบริบูรณ์

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๓.๑ สำนักงานประกันสังคมได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามคำสั่งสำนักงานประกันสังคม ที่ ๒๖๔๗/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ และคำสั่งสำนักงานประกันสังคม ที่ ๕๘๘๐/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเติม) ลงวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔

๑.๓.๒ สำนักงานประกันสังคมได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

(๑) การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของคณะกรรมการประกันสังคม การขยายความคุ้มครองแก่ลูกจ้างที่เป็นผู้สูงอายุ การคำนวณเงินเพิ่มค่าจ้าง การปรับเปลี่ยนสิทธิประโยชน์กรณีคลอดบุตร กรณีทุพพลภาพ และการแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษ โดยนำร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ของสำนักงานประกันสังคม (<https://www.sso.go.th>) ในระหว่างวันที่ ๖ - ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓ แต่เนื่องจากมีผู้แสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูล จึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นอีกครั้งในระหว่างวันที่ ๔ - ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ และแจ้งเวียนสำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่/จังหวัด/จังหวัด สาขา ติดประกาศ QR code เพื่อขอความร่วมมือให้นายจ้างและผู้ประกันตนให้ความเห็นตามแบบรับฟังความคิดเห็น ทั้งนี้ สำนักงานประกันสังคมได้สรุปวิเคราะห์ผลกระทบ และรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ของสำนักงานประกันสังคม (<https://www.sso.go.th>) แล้ว

(๒) การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในประเด็นการนำเงินกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพบางส่วนออกมาใช้ก่อน โดยมีคำสั่งสำนักงานประกันสังคม ที่ ๑๘๘๖๙/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นแนวทางในการขอใช้เงินกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพก่อนกำหนด ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ และสำนักงานประกันสังคมได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นในระหว่างวันที่ ๑ - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔ ผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบกลางทางกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (<http://lawtest.egov.go.th>) และของสำนักงานประกันสังคม (<https://www.sso.go.th>) รวมถึงมีหนังสือส่งไปยังหน่วยงานต่างๆ โดยมีการรับฟังความคิดเห็นในประเด็นดังต่อไปนี้

(๒.๑) การให้ผู้ประกันตนที่มีอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ สามารถเลือกได้ระหว่างรับเงินบำนาญชราภาพหรือเงินบำเหน็จชราภาพ แม้จะมีการนำส่งเงินสมทบครบตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด (ขอเลือก)

(๒.๒) การให้ผู้ประกันตนสามารถนำเงินกรณีชราภาพบางส่วนมาใช้ก่อนมีอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ โดยจะได้รับเงินบำนาญชราภาพหรือเงินบำเหน็จชราภาพลดลง (ขอคืน)

(๒.๓) การให้...

(๒.๓) การให้ผู้ประกันตนสามารถนำเงินกรณีชราภาพบางส่วนไปเป็นหลักประกันการกู้เงินกับธนาคารหรือสถาบันการเงินได้ โดยหากไม่ผ่อนชำระคืนจะถูกยึดหลักประกันและได้รับเงินบำนาญชราภาพหรือเงินบำเหน็จชราภาพลดลง (ข้อกู่)

ทั้งนี้ สำนักงานประกันสังคมได้สรุป วิเคราะห์ผลกระทบ และรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวเผยแพร่ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

(๓) การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในประเด็นการปรับปรุงแก้ไขสิทธิประโยชน์กองทุนประกันสังคมกรณีว่างงาน โดยจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ในระหว่างวันที่ ๑๕ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบกลางทางกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (<http://lawtest.egov.go.th>) และของสำนักงานประกันสังคม (<https://www.sso.go.th>) รวมทั้งการส่งลิงก์แบบสอบถามไปตามสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือแอปพลิเคชันไลน์กลุ่มเครือข่ายต่างๆ อีกทั้งได้มีการส่งหนังสือไปยังสภาองค์กรนายจ้างและสภาองค์กรลูกจ้าง

ทั้งนี้ สำนักงานประกันสังคมได้สรุป วิเคราะห์ผลกระทบ และรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบกลางทางกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (<http://lawtest.egov.go.th>) และของสำนักงานประกันสังคม (<https://www.sso.go.th>) แล้ว

๑.๓.๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานสั่งการให้นำร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงแรงงาน ซึ่งได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างดังกล่าว จำนวน ๖ ครั้ง ในการประชุมครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ และพิจารณาแล้วเสร็จในการประชุมครั้งที่ ๒๘/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

๑.๓.๔ คณะกรรมการประกันสังคม (ชุดที่ ๑๓) ในการประชุมครั้งที่ ๒๔/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ มีมติรับทราบร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่มีการปรับแก้ไข

๑.๓.๕ สำนักงานประกันสังคมได้ดำเนินการสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมทั้งเผยแพร่รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม (<https://www.sso.go.th>) แล้ว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๔ กำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพและวัยและให้มิงานทำและพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีและส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน โดยที่ในปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมที่ใช้บังคับมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพของผู้ประกันตน ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประกันตน และเป็นการปรับปรุงเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้มีความเหมาะสมกับ

สภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งเป็นการรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในประเทศไทยเพื่อให้ผู้ประกันตนที่เป็นผู้สูงอายุได้รับความคุ้มครองและได้รับสิทธิประโยชน์ในระบบประกันสังคม โดยการขยายอายุชั้นสูงของผู้ประกันตนที่เป็นลูกจ้าง อันเป็นการสร้างหลักประกันทางสังคมที่เพิ่มมากขึ้นแก่ผู้สูงอายุที่อยู่ในระบบประกันสังคม ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมให้ผู้ประกันตนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเมื่อพ้นจากการทำงานแล้ว ประกอบกับเพื่อให้กองทุนประกันสังคมมีความมั่นคงสำหรับดูแลผู้ประกันตนในอนาคต กระทรวงแรงงานจึงจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่...) พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เป็นไปตามขั้นตอนการตรากฎหมายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ ส่งผลกระทบต่อการค้าทางซีพของผู้ประกันตนและครอบครัวอย่างกว้างขวางและเป็นเวลานาน ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประกันตน กระทรวงแรงงานจึงได้เสนอขอแก้ไขพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ เพื่อให้ผู้ประกันตนสามารถนำเงินกรณีชราภาพบางส่วนออกมาใช้ก่อน หรือสามารถนำเงินกรณีชราภาพที่ได้มีการสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมไปเป็นหลักประกันการกู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนในช่วงวิกฤตนี้ อีกทั้งเพื่อให้การประกันสังคมขยายการคุ้มครองไปยังกลุ่มลูกจ้างที่เป็นผู้สูงอายุเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบประกันสังคมเพิ่มขึ้น ซึ่งการดำเนินการในครั้งนี้มีผลสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (การลดความเหลื่อมล้ำ) ยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน) และแผนการปฏิรูปประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๔. สำคัญหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมที่ใช้บังคับในปัจจุบันมีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ ส่งผลกระทบต่อการค้าทางซีพของผู้ประกันตน เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อน กระทรวงแรงงานจึงได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขหลักเกณฑ์ วิธีการได้มาของคณะกรรมการประกันสังคมในส่วนของผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายผู้ประกันตนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการประกันสังคม กรรมการการแพทย์ และกรรมการอุทธรณ์ แก้ไขวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการประกันสังคมที่ปรึกษา และคณะกรรมการการแพทย์ให้มีเพียงวาระเดียว และแก้ไขอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการของคณะกรรมการตรวจสอบ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ วรรคสาม มาตรา ๘/๒ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา ๒๔/๑ วรรคสอง และมาตรา ๔๑)

(๒) กำหนดเรื่องการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ โดยเป็นการเพิ่มเติมอำนาจของคณะกรรมการประกันสังคม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ (๓) และมาตรา ๒๕)

(๓) กำหนดอำนาจของคณะกรรมการประกันสังคมเกี่ยวกับการบริหารจัดการพนักงานและลูกจ้าง (เพิ่ม (๖/๑) ของมาตรา ๙)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขของการเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง)

(๕) แก้ไข...

(๕) แก้ไขการคำนวณเงินเพิ่มค้างชำระเงินสมทบของผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙ วรรคสี่)

(๖) แก้ไขหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนของผู้ประกันตน โดยให้ผู้ประกันตนที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง และภายหลังการสิ้นสภาพเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๙ ได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตรต่อไปอีก ๖ เดือน ให้ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙/๑ มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทน ๓ กรณี คือ กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ และกรณีตาย กำหนดยกเว้นให้สิทธิการได้รับประโยชน์ทดแทนอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีตามมาตรา ๗๗ ทวิ วรรคห้า และให้สำนักงานประกันสังคมมีสิทธิหักเงินประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิมีหนี้ค้างชำระกลับเข้ากองทุน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๘ วรรคสอง มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๔ วรรคสอง และวรรคสาม และมาตรา ๕๖)

(๗) กำหนดให้ผู้รับบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม สามารถกลับเข้าเป็นผู้ประกันตน (เพิ่มมาตรา ๓๙/๑ มาตรา ๔๖/๒ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๗ ตริ)

(๘) การแก้ไขให้ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์การหยุดงานเพื่อการคลอดบุตร โดยเป็นการเหมาจ่ายในอัตราครั้งละร้อยละ ๕๐ ของค่าจ้างเป็นระยะเวลา ๙๘ วัน หรือระยะเวลาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จากเดิมที่ให้ ๙๐ วัน (แก้ไขมาตรา ๖๗)

(๙) เพิ่มเงินทดแทนการขาดรายได้กรณีทุพพลภาพ จากร้อยละ ๕๐ ของค่าจ้าง เป็นร้อยละ ๗๐ ของค่าจ้าง (แก้ไขมาตรา ๗๑)

(๑๐) เพิ่มประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ เพื่อให้มีสิทธิขอรับเงินบำนาญชราภาพล่วงหน้าได้บางส่วน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การรับเงินบำนาญชราภาพ ในส่วนของการมีสิทธิเลือกรับเงินบำนาญชราภาพหรือเงินบำเหน็จชราภาพ การกำหนดให้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนใดประโยชน์ทดแทนหนึ่ง ขณะที่ได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงานและกรณีชราภาพในคราวเดียวกันเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการจ่ายประโยชน์ทดแทน และกำหนดให้ผู้ประกันตนสามารถยื่นขอรับเงินกรณีชราภาพบางส่วนออกมาก่อน หรือนำไปเป็นหลักประกันกับสถาบันการเงิน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๗ ทวิ)

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้สามารถหักเงินกรณีชราภาพของผู้ประกันตนที่ถึงแก่ความตาย ซึ่งมีหน้าที่ต้องชำระอันเกิดจากการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ทวิ วรรคห้า เพื่อส่งใช้กองทุนก่อนจ่ายให้แก่ทายาท (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๗ จัตวา วรรคหนึ่ง)

(๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๘ (๓))

(๑๔) แก้ไขมาตรการการลงโทษทางอาญาแก่นายจ้างซึ่งไม่ยื่นแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ และยื่นแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบอันเป็นเท็จ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙๗)

(๑๕) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ได้ออกตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใดๆ

จากการวิเคราะห์หากมีการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่...) พ.ศ. ในส่วนที่มีผลกระทบต่อกองทุนประกันสังคมอย่างมีนัยสำคัญ ในกรณีการปรับปรุงแก้ไขสิทธิประโยชน์กองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพโดยการให้ผู้ประกันตนสามารถนำเงินกรณีชราภาพบางส่วนออกมาใช้ก่อน (ขอเลือก ขอคืน และขอกู้) พบว่า

๑) การให้ผู้ประกันตนที่มีอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ สามารถเลือกได้ระหว่างรับเงินบำนาญชราภาพหรือเงินบำเหน็จชราภาพ (ขอเลือก) แม้ว่าผู้ประกันตนที่เลือกรับเงินบำเหน็จชราภาพจะได้รับสิทธิประโยชน์โดยรวมลดลงกว่าการรับเงินบำนาญชราภาพในระยะยาว โดยเฉพาะกรณีที่ผู้ประกันตนมีอายุยืนนั้น หากแต่การให้สิทธิผู้ประกันตนที่จะตัดสินใจเลือกรับสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสถานะทางการเงินของผู้ประกันตนแต่ละคนในขณะนั้น จะเป็นการช่วยเหลือเยียวยาผู้ประกันตนจากสถานการณ์ทางการเงิน เนื่องจากผู้ประกันตนแต่ละคนมีความลำบากในการดำรงชีพและความจำเป็นทางการเงินที่แตกต่างกัน โดยหากผู้ประกันตนเลือกรับเป็นเงินบำเหน็จชราภาพก็จะอาจนำเงินดังกล่าวไปเพื่อชำระหนี้ หรือใช้จ่ายตามความประสงค์ของตน หรือนำไปลงทุนทำอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง และครอบครัวภายหลังจากที่ตนเกษียณอายุ ทั้งนี้ หากผู้ประกันตนสามารถสร้างวินัยทางการเงินให้กับตนเองได้ ก็จะสามารถบริหารจัดการเงินบำเหน็จชราภาพดังกล่าวให้สามารถนำมาเลี้ยงชีพของตนได้

๒) การให้ผู้ประกันตนสามารถนำเงินกรณีชราภาพบางส่วนมาใช้ก่อนมีอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ (ขอคืน) จะทำให้ผู้ประกันตนสามารถนำเงินดังกล่าวไปใช้จ่ายฉุกเฉินได้ เพิ่มสภาพคล่องให้ตนเองเพื่อผ่อนคลายสถานการณ์ทางการเงินเฉพาะหน้าที่อาจอยู่ในขั้นวิกฤต ทั้งนี้ ผู้ประกันตนสามารถวางแผนการใช้เงินให้มีการบริหารทางการเงินอย่างรอบคอบขึ้น และสามารถดำรงชีพในสังคมได้อย่างมีความสุขมากขึ้น อันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประกันตนให้ข้ามผ่านวิกฤตไปได้ในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ สาธารณภัย หรือเหตุการณ์อื่นใดอันส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของผู้ประกันตนจนไม่สามารถดำรงชีพได้อย่างปกติ อันมีผลกระทบต่อการทำงานของสถานประกอบการและเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ อาจส่งผลให้เงินบำเหน็จชราภาพหรือเงินบำนาญชราภาพที่ผู้ประกันตนมีสิทธิจะได้รับมีจำนวนลดลง

๓) การให้ผู้ประกันตนสามารถนำเงินกรณีชราภาพบางส่วนไปเป็นหลักประกันการกู้เงินกับสถาบันการเงินที่ทำความตกลงกับสำนักงานประกันสังคมได้ (ขอกู้) จะทำให้ผู้ประกันตนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้โดยง่ายแม้จะไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน เพื่อเป็นการเสริมสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกันตนได้บางส่วนในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งผลดีต่อสภาพทางเศรษฐกิจโดยรวม และยังเป็นการลดจำนวนการที่ผู้ประกันตนจะไปกู้เงินนอกระบบ ทั้งนี้ หากผู้ประกันตนผิมนัดชำระหนี้กับสถาบันการเงินก็สามารถบังคับชำระหนี้เอาจากเงินกรณีชราภาพได้ ซึ่งอาจส่งผลต่อการได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพของผู้ประกันตนในอนาคต อาจทำให้เงินบำเหน็จชราภาพหรือเงินบำนาญชราภาพที่ผู้ประกันตนจะได้รับลดลงแต่อย่างไรก็ตาม หากผู้ประกันตนมีวินัยทางการเงินที่ดี ก็อาจจะมีสร้างการบริหารจัดการเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของตนได้

สำหรับการเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีอื่น โดยภาพรวมไม่ก่อให้เกิดต้นทุนของรัฐที่เพิ่มขึ้น และไม่ส่งผลกระทบต่อกองทุนประกันสังคมอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากกองทุนประกันสังคมมีรายได้จากการนำส่งเงินสมทบของทั้งผู้ประกันตน นายจ้าง และรัฐบาล ที่เพียงพอต่อการจ่ายสิทธิประโยชน์ที่เพิ่มขึ้น

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

เงินกองทุนประกันสังคมเพื่อการจ่ายสิทธิประโยชน์ และค่าใช้จ่ายในการบริหารสำนักงานประกันสังคม ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๗. ผลกระทบ

๗.๑ ผู้ประกันตน สำหรับผู้ประกันตนที่เป็นผู้สูงอายุจะได้รับความคุ้มครองภายใต้ระบบประกันสังคม ได้รับสิทธิประโยชน์ที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของ การปรับปรุงแก้ไขสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพ จะทำให้ผู้ประกันตนสามารถเลือกเข้าถึงแหล่งเงินฉุกเฉินได้เพิ่มเติม เพื่อดำรงชีพในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ทั้งจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ หรือจากสถานการณ์อื่นใดซึ่งส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีพของผู้ประกันตนเช่นเดียวกัน โดยใช้เงินกรณีชราภาพที่ตนจะได้รับในอนาคตเป็นต้นทุน แต่จะทำให้ ผู้ประกันตนมีหลักประกันรายได้ยามเกษียณที่ลดลง

๗.๒ กองทุนประกันสังคม อาจทำให้ความมั่นคงทางเสถียรภาพกองทุนประกันสังคมลดลง หากให้ผู้ประกันตนสามารถนำเงินกรณีชราภาพบางส่วนออกมาใช้ก่อน (ขอเลือก ขอคืน และขอกู้) โดยในกรณี ขอเลือก จะทำให้กองทุนประกันสังคมมีค่าใช้จ่ายลดลงในระยะยาว เนื่องจากการจ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ มีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าการจ่ายเงินบำนาญชราภาพที่ต้องจ่ายให้ตลอดชีวิต

ในกรณีขอคืน หากมีผู้ประกันตนใช้สิทธิเป็นจำนวนมาก อาจส่งผลกระทบต่อ สภาพคล่องของกองทุนประกันสังคม ซึ่งจะทำให้ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนลดลง เนื่องจากจะเป็นการลงทุน ระยะสั้นเพิ่มขึ้นจะต้องมีการสำรองเงินสำหรับการลงทุนระยะสั้น แต่อย่างไรก็ตามสำนักงานประกันสังคมต้อง ดำเนินการปรับแผนการบริหารจัดการสภาพคล่องทางการเงินของกองทุนประกันสังคม เพื่อให้มีเงินเพียงพอ สำหรับผู้ประกันตนที่ต้องการใช้สิทธิดังกล่าว ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาในการค่อยๆ เพิ่มสภาพคล่อง เพื่อไม่ให้ ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนการลงทุนของกองทุน

ในกรณีขอกู้ แม้ผู้ประกันตนจะผิติดชำระหนี้กับสถาบันการเงิน ทำให้จะต้องนำ เงินกองทุนประกันสังคมไปจ่ายเพื่อชำระหนี้กับสถาบันการเงินก็ตาม แต่ก็ยังสามารถเรียกเงินที่จ่ายเพื่อชำระหนี้ ดังกล่าวกลับคืนมาได้ โดยหักลดจากสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพที่ผู้ประกันตนจะได้รับ พร้อมค่าเสียโอกาส ในการลงทุน ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับกับจำนวนเงินลงทุนในกรณีชราภาพแล้ว ถือว่าเงินที่จ่ายเพื่อชำระหนี้ดังกล่าว ข้างต้น ไม่นับสำคัญต่อสถานะของกองทุนประกันสังคมในระยะยาว

๗.๓ สังคมและเศรษฐกิจ การได้รับโอกาสในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของ ผู้ประกันตนสูงอายุให้ได้รับความคุ้มครองภายใต้ระบบประกันสังคม จะทำให้มีหลักประกันทางสังคม มีความมั่นคงทางรายได้เพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว นำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน ส่งผลต่อ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมเป็นแรงงานกลุ่มใหญ่ ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

๘. ความเห็นของคณะกรรมการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

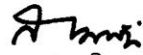
คณะกรรมการประกันสังคม (ชุดที่ ๑๓) ให้ความเห็นชอบในการแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่..) พ.ศ. เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประกันตน ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ โดยการแก้ไขปรับปรุงสิทธิประโยชน์กองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพให้ผู้ประกันตนสามารถนำเงินกรณีชราภาพ บางส่วนออกมาใช้ก่อน (ขอเลือก ขอคืน และขอกู้) อีกทั้งยังมีการปรับเพิ่มสิทธิประโยชน์อื่นๆ เพื่อให้มี ความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และให้การประกันสังคมขยายการคุ้มครองไปยังกลุ่มลูกจ้างที่เป็น ผู้สูงอายุ เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบประกันสังคมเพิ่มขึ้น

๙. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่..) พ.ศ.
เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติในหลักการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุชาติ ชุมกลิ่น)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

สำนักงานประกันสังคม

กองกฎหมาย

โทรศัพท์ ๐ ๒๙๕๖ ๒๖๕๗ - ๘

โทรสาร ๐ ๒๕๒๕ ๑๘๘๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

lawyercenter.sso@gmail.com